

סרטים

אלוהים היה עכביש

מבעד לזכוכית האפלה (ארמון דויד, תל-אביב; שבדיה) מביא אל הבר אינגמר ברגמן חדש, שונה לחלוטין מזה שהורגלו אליו מעריציו של גאון הקולנוע השבדי. ברגמן עצמו הודה אחרי שייצר סרט זה: "23 הסרטים שעשיתי עד כה היו אטיודים. זהו האפרים מספר 1 שלי". ברגמן החדש אינו ברגמן אחר. ביסודו הוא נשאר אותו אמן רגש, אך מפוכח, שהאינטלקט שלו שולט בדחפיו ובריגיו שותו. זהו אותו בן כומר שבדי, שהנושא היסודי המעסיק אותו הוא החיפוש אחר האלוהים, כמו במרבית סרטיו הקודמים. מה שהשתנה הם האמצעים. סיגנונו האישי המובהק לבש צורה אחרת.

במבעד לזכוכית האפלה נטש ברגמן את הוא עוסק בסימבולים או בדמויות מייצגות, הסמנים שאיפיינו את סיגנונו. שוב אין אלא בבני-אדם חיים. בחיפושיו אחר המשמעות היסודית של הדברים, הוא נוקט דרך של פשטות צורתית. אין הוא נזקק עוד לטכסיסי ההדהמה המקובלים עליו, לא לקומפוזיציות צילומיות מסובכות, אף לא למוש מופרז בטבע כאמצעי הבעה. מה שנשאר היא רק רוח הפיוט האלים והאהבה העמוקה שהוא רוחש לגיבוריו. המפנה הי

קואל ומאבאל ב"הפאריסאיות" סטירפטיד במונית

יסודי הוא בהעברת נקודת הכובד מתוכן לצורה.

מישכב אה בסירה. זהו סיפור על ארבעה אנשים המבקשים את אלוהים. ב"מעון קייט", על אי קטן, בתחום הזמן של שתי יממות, מתמצת ברגמן את תמצית חייהם של הארבעה. סופר מצליח (גינאר ביגרנסטראנד) מגלה כי כתיבתו מזוייפת. המלים שהוא כותב ריקות מתוכן והוא אינו מצליח לכתוב אמת. בהרימו את עיניו מעל הספרות, לה הקדיש את חייו, הוא מגלה את משפתתו ההרוסה. הבת קארין (הרייט אנדרסון) היא חולת-רוח חשוכת מרפא. בעלה (מקס פון סידוב) נקרע בין אהבתו וחובתו לבין שכלו. הבן הצעיר (לארס פסגארד) עומד על סף הניוון. בעוד שכלפי חוץ מנסים כולם לאחות את הקרעים, מנסה כל אחד לעצמו להבין את עצמו ואת האחרים. בשגעונה ממתניה קארין לאלוהים, שיופיע אליה מבעד לדלת חורקה, בקיר סרוק, בעלילת מעון-הקייט בו הם מתגוררים. כשהוא מתמהמה, אין היא יכולה לעצור עוד את דחפיה החולניים. בספינה הרוסה הקשורה אל המזח, בסערת גשמים, היא שוככת עם אחיה הצעיר. וב רגע זה, מבלי שיכירו בכך, נגלה להם אלוהים, לצלילי הסוטה מס' 22 בדיבמול של באך.

כאשר מופיע לבסוף אלוהים לו ייחלה קארין בשגיגותיה, מתברר לה כי אינו אלא עכביש. היא נטרפת סופית, אבל טרופה מביא את האחרים למציאת אלוהים הם — האהבה. כפי שאומר לבסוף האב-הסופר לבנו, הרוצה הוכחה לקיום האלוהים: "אין אנו יכולים לדעת את האהבה

מוכיחה את מציאות האלוהים, או אם האהבה עצמה היא האלוהים".
צעד קדימה. למרות שבמרכזו של הסרט עומד שגעונה של קארין, אין זה סרט פסיכולוגי, גם לא סרט על טירוף. זהו סרט על האהבה. הרייט אנדרסון, בדרכתו של ברגמן, מגיעה לשיאים משח"קיים חדשים באמצעים הפשוטים ביותר. מעולם לא נראתה על הבד מטרפת כה מובנת.

יתכן שרבים שאהבו את סגנונו של ברגמן יותר מאשר את התכנים הגלומים בו, יתאכזבו. אולם אין ספק שבסרט זה צעד ברגמן צעד ניכר קדימה בנוסיונותיו להביע את עצמו.

פאריסאית בנוריסאית

הפאריסאיות (מגדלור, תל-אביב; צרפת) הוא מעין הצצה אל מתחת לשמיכות של מיטות פאריס. אולם זו אינה הצצה מלחה ברגשי אשמה, שכן הסרט אינו מגלה מעשים שמתחת לשמיכה. המכנה הי-משותף לארבעת סיפורי הסרט, שכל אחד מהם יוצר בידי צוות אחר, הוא המסקנה שאופייה האמיתי של האשה הפאריסאית נחשף רק בעסקי מיטה.
אין כאן נסיון ליצור אביטיפוס אחיד של פאריסאית. כל אחד מן הסיפורים מציג טיפוס שונה, בעל אופי ומוגז שונים. רק הצירוף עשוי לתת מושג על מהות ה"פאריסאית".

מלתחה במונית. אלה (דאני סאבאל) היא הפאריסאית של הלילה — רקדנית קאברט קלתידת ועליונה, הלוקחת את הימים בקלות. היא אינה מהססת להחליף בגדים במונית, בנוכחות גבר זר, או ל"הכניס למיטתה שיכור זר. היא פתיה הנור-פלת קורבן לזאבים, אך בסופו של דבר, לפחות בקטע זה, היא נשכרת מתמימותה ומטימטומה.

הקטע שבזים בידי זאק פואטרנו ובו מופיע גם הקומיקאי דארי קואל, מציג את הפאריסאית התוססת. מישל בוארון מציג פאריסאית שונה, בדמותה של אני טוניה (דאני רובין). היא אשה בשלה ו"נשואה, הנעלבת עד עומק לבה כשמאהבה לשעבר (כריסטיאן מרקאנד) מולול בפומבי ביכולתה המינית. היא בוחרת לו נקמה איומה — כזו שרק פאריסאית מסוגלת ל"חשוב עליה.

נאמנות יחסית. סיפורה של פרנסואז (פרנסואז ארנול), שבזים בידי קלוד ברמה, הוא אולי המגובש והטוב ביותר. פרנסואז, נשואה לאמריקאי הבוגד בה, מגיעה לדירת חברה פאריסאית אף היא (פרנסואז בריין) המפארת בנאמנותו של ידידה. רק לשם השעשוע שבזכר, מוכיחה לה הראשונה שנאמנותם של גברים היא מושג יחסי.

הקטע האחרון, סופיה, המספר על אהבתה של תלמידת גימנסיה (קאתרין דויב) לגיט-ריסט מסכן (גינזי הולדיי), הוא קטע ממוסחר. ולא רק מפני שהוא עשוי לטעמם של בני הטיפש-עשרה, שהזמר גינזי הולדיי די הוא כוכבם האחרון. רוג'ר ואדים, שכתב את התסריט עבור מארק אלגרה, כתב אותו במיוחד כדי "לעשות" את ידידתו החדשה — דויב.

תדריך

- אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הנה ממליץ לראותם:
- **מבעד לזכוכית האפלה** (ארמון דויד, תל-אביב) — ראה לעיל.
- **הפאריסאיות** (מגדלור, תל-אביב) — ראה לעיל.
- **אישיות השובה מאור** (חן, תל-אביב) — קומדיה בריטית על בריחה ונעוזה מהחנה שבזיים גרמני. גיימס רוברט-סון גיסטיס.
- **החליל והחין** (זמיר, תל-אביב) — האם מוסיפה הקידמה האנושית לאושרו של האדם? זוהי השאלה המרחפת מעל סרט תעודתי נפלא, על חייו ומלחמותיו של שבת הודי קדום.
- **היורשים** (חן, חיפה) — סרט אוירה מצויין על גיחום של בני עשירים בעיירה איטלקית קטנה. קלאודיה קורדינלה.
- **צימוק בשמש** (הבירה, ירושלים) — מאבקיה של משפחה כושית עניה, הנוכה לפתע באוצר. סידני פואטייה.

החופש תס -
"מבצע חופש" נמשך!

תוך היענות לביקוש הרב
תמשיך הנהלת תריזן
במתן השי - זוג תוכים גמדיים
בכלוב נהדר - לכל רוכשי תריזן

תריזן - התריס המושלם
המעניק שלמות לדירה כולה

בהזמנות:
נא לפנות לכל סוכני **תריזן**

תעשיית תריסי אסבסט בע"מ

המשרד הראשי:

תל-אביב, רח' פרופ' שור 7, טל. 42193

מערכת "אתגר" סוכנה לשלוח מרצים

לחוגי בית

שייערכו ביוזמת הקוראים. לצורך זה ייענו להזמנות חברי-המערכת -

אורי אבנרי
ד"ר יעקב ורדור
בוזע עברון
נתן ילין מור
גבריאל מוקד
בנימין עמרי

כל קבוצה של לפחות 25 קוראים, המבקשת לערוך חוגי-בית בבית אחד מהם, מתבקשת להודיע על כך למערכת, ת"ד 3006, תל-אביב, לפחות שלושה שבועות מראש, לציין את סם המרצה הרצוי לה ואת הנושא המבוקש, וכן לצרף המחאה בט"ב 60 ל"י לקרן "אתגר".

מכון ישראלי
להנשרת סכנאים
מחד הערה
האחד הקורסים שלנו!

נפתחות כתות חדשות
כיתות מיוחדות לבוגרי ט', י', י"א
שרטוט מכונות
שרטוט בנין
ארכיטקטורה
(כולל שרטוט רהיטים ועצוב פנים)
טכנאות מכונות
טכנאות בנין
פרטים והרשמה:
10-12 בבוקר, 5-7 בערב
תל-אביב, רחוב אלנבי 76
חיפה, רחוב ביאליק 17
ירושלים, רחוב יפו 33, בית יואל.